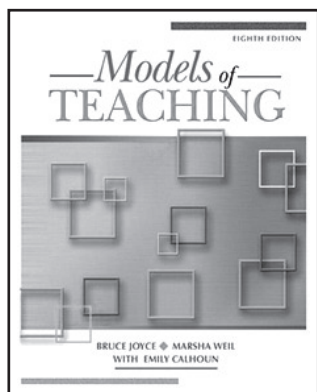

บทวิจารณ์หนังสือ

รูปแบบการสอน Models of Teaching

ไพบุสย์ อ่อนมั่ง

ผู้แต่ง : Bruce Joyce, Marsha Weil,
and Emily Calhoun
ปีที่พิมพ์ : 2009
สำนักพิมพ์ : Pearson Education, Inc.
จำนวนหน้า : 558 หน้า

หนังสือ Models of Teaching เขียนโดย Bruce Joyce, Marsha Weil และ Emily Calhoun ซึ่งเล่มนี้จัดพิมพ์ขึ้นเป็นครั้งที่ 8 เนื้อหาภายในประกอบด้วย 6 ส่วน 22 บท พร้อมภาคผนวกที่มีแนวทางการชี้แนะ หรือ peer coaching guides อยู่ท้ายเล่ม ซึ่งมีสาระดังนี้

ส่วนที่ 1 กล่าวถึงกรอบความเป็นมาของรูปแบบการสอน ประกอบด้วย 4 บท ตั้งแต่บทที่ 1-4 แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการต้องมีรูปแบบของการสอน แนวคิดเบื้องหลังของรูปแบบ การแบ่งกลุ่มของรูปแบบ งานวิจัยที่สนับสนุนการพัฒนา ทดลองรูปแบบ และองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอน

ส่วนที่ 2 กล่าวถึงการจัดกลุ่มรูปแบบการสอนที่เน้นการจัดกระบวนการสารสนเทศ (the information-processing family of

models) โดยรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ ได้แก่ การเรียนรู้คิดเชิงอนุมาน (learning to think Inductively) การสร้างมโนทัศน์ (attaining concept) รูปแบบการคิดทางอ้อมจากภาพและคำ (the picture-word inductive model) รูปแบบการฝึกกระบวนการสืบสอบทางวิทยาศาสตร์ (scientific inquiry and inquiry training) การสอนการจำ (memorization) การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ (synectics) การเรียนรู้จากการนำเสนอ (learning from presentation) ซึ่งแต่ละรูปแบบจะมีการฉายภาพสถานการณ์ (scenario) งานวิจัย โครงสร้าง (syntax) ของแต่ละรูปแบบ การนำรูปแบบไปใช้ ภาพองค์ประกอบ และผังสรุปของแต่ละรูปแบบ

ส่วนที่ 3 เป็นกลุ่มรูปแบบการสอนที่เน้นปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (the social family of models) ซึ่งกล่าวถึง กระบวนการพัฒนา

การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ คุณค่าและการแก้ ปัญหาสังคม รูปแบบการสอนในกลุ่มนี้เน้นความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นโดยใช้การประนีประนอม ในการแก้ปัญหา การมีส่วนร่วมกับผู้ติดตาม หลักการประชาธิปไตย การทำงานร่วมกัน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ ได้แก่ หุ่นส่วน การเรียนรู้ (partner in learning) และการศึกษาค่านิยม (the study of values)

ส่วนที่ 4 เป็นกลุ่มรูปแบบการสอนที่เน้น การพัฒนาตน (the personal family of models) เน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากภายในบุคคล ให้เกิดความเข้าใจในตนเอง รับผิดชอบต่อการ เรียนรู้ และเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองในทุกด้าน รูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ ได้แก่ การสอนแบบ ไม่ชี้แนะ (nondirective teaching) และการสอน เพื่อเพิ่มมโนทัศน์ทางบวกในตนเอง (developing positive Self-Concepts)

ส่วนที่ 5 กล่าวถึงกลุ่มรูปแบบการสอนที่ เน้นด้านพฤติกรรม (the behavioral systems family of models) เป็นรูปแบบที่เน้นเรื่อง ของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งว่าด้วยเรื่อง การเรียนแบบรอบรู้ (learning to learn from mastery learning) การสอนแบบชี้แนะ (direct instruction) และการเรียนรู้จากสถานการณ์จำลอง (learning from simulations)

ส่วนที่ 6 กล่าวถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคล ความหลากหลายและหลักสูตร (individual difference, diversity, and curriculum) ซึ่งว่าด้วยเรื่องเกี่ยวกับลีลาการเรียนรู้และรูปแบบ การสอน (learning styles and models of

teaching) ความเท่าเทียมกันทางการศึกษา (equity) การสร้างหลักสูตร (creating curriculums) และแนวโน้มในอนาคตของการศึกษา (a bit of the future) ที่เกี่ยวกับการศึกษา ทางไกล (distance education) เพื่อการเข้าถึง โอกาสทางการศึกษา

เมื่อดูองค์ประกอบภาพรวมของหนังสือ แล้ว จะมีเนื้อหาสาระครอบคลุมเรื่องต่างๆ ของ การสอนอย่างกว้างขวาง มีการเกริ่นนำให้เข้าใจ ถึงแนวคิดที่มาของรูปแบบต่างๆ มีการฉายภาพ สถานการณ์ให้ผู้อ่านจินตนาการได้เหมือนอยู่ใน เหตุการณ์จริง มีผลงานวิจัยที่เป็นการนำรูปแบบ ไปทดลองใช้ ซึ่งจะช่วยให้เชื่อมั่นได้ว่าแต่ละ รูปแบบสามารถปฏิบัติได้จริง หนังสือเล่มนี้จึง เหมาะสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทางการสอน ทุกคน ทั้งที่มีประสบการณ์แล้วจะได้เห็นแนวทาง อื่นเพิ่มขึ้น และผู้ที่ยังเป็นมือใหม่จะได้ศึกษา เรียนรู้ประสบการณ์ของผู้ที่ปฏิบัติวิชาชีพนี้ ปฏิบัติกัน นอกจากนี้ยังเหมาะกับนิสิตนักศึกษา ได้เช่นกัน เพราะการสอนมีเป้าหมายให้ผู้เรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ วิธีการสอน จึงเป็นวิธีการเรียนรู้ ได้เช่นกัน

แต่ด้วยการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้น ต้อง อาศัยปัจจัยรอบด้านที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ ตลอดเวลา จึงไม่มีรูปแบบใดใช้ได้ดีกับทุก สถานการณ์ และในสถานการณ์เดียวกันที่ใช้วิธี เดียวกันก็อาจได้ผลต่างกัน ในการสอนแต่ละ ครั้งจึงต้องอาศัยการประยุกต์ผสมผสานหลาย ๆ รูปแบบเข้าด้วยกัน ในสถานการณ์ที่ยกขึ้นมาใน หนังสือนี้อยู่บนเหตุการณ์เรื่องเล่าของแต่ละคน จึงอาจทำให้ผู้อ่านสับสนกับจุดแบ่งที่ชัดเจนของ

แต่ละรูปแบบ แต่ถ้าเข้าใจถึงธรรมชาติของการสอนและคิดตามกรอบที่ผู้นำเสนอกำหนด ก็จะสามารถทำความเข้าใจได้

การพิมพ์ในครั้งที่ 8 มีการปรับปรุงให้ชัดเจนขึ้นหลายอย่าง มีส่วนเพิ่มเติมในเนื้อหาของการนำรูปแบบการสอนไปใช้ให้เหมาะกับยุคที่มีการตรวจสอบอย่างเข้มข้น ทั้งจากผู้อ่าน

จากงานวิจัยในประเทศที่มีการโต้แย้งกันในบางรูปแบบหรือในตัวผู้พัฒนารูปแบบเอง มีการวิเคราะห์อิทธิพลของลีลาการเรียนรู้ในการเลือกรูปแบบการจัดการสอน รวมไปถึงการตรวจสอบบทบาทของรูปแบบการสอนในยุคที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาทางไกล